

QualityCoast Award 2015 Jury Report

Gemeente Schouwen-Duiveland
The Netherlands

Leiden, August 2015

Final version

Coastal & Marine Union (EUCC)
Leiden – Barcelona – Klaipeda

QualityCoast is a programme of the Coastal & Marine Union (EUCC)
and partly funded by the European Commission

Date of Application: February 2015

Data of Award presentation: 8 July 2015

International QualityCoast Jury

Jury President: Prof F. Taveira Pinto (Portugal)
Vice President: Dr Anton Micallef (Malta)
Secretary: Albert Salman (The Netherlands)

Jury & Assessment Team

International:

Julia Vera Prieto (Spain)
Juan Pablo Pérez Gómez (Spain)
Francisco Reis (Portugal)
Margarida Nunes (Portugal)
Xenia Loizidou (Cyprus)
Claudia Coman (Cyprus)
Menko Wiersema (Netherlands)
Suzanne van der Veecken (Netherlands)
Luz Paramio Martin (Portugal)

Leiden, the Netherlands:

Hugo de Jong
Malou van Kempen

Signature on behalf of the QualityCoast Jury

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'AS', followed by a long horizontal line extending to the right.

Albert Salman, Secretary, international QualityCoast Jury

Contact details:

Coastal & Marine Union (EUCC)
c/o QualityCoast Team
P.O. Box 11232
NL-2301 EE Leiden, The Netherlands
www.eucc.net, www.qualitycoast.net
E-mail: secretariat@qualitycoast.info
Tel: +31 (0) 71 5122900

What is QualityCoast?

QualityCoast is a sustainability award for coastal communities, towns and islands. It is the only sustainable tourism destination award developed by local authorities themselves. It is the result of the European Union INTERREG project "Coastal Practice Network" (CoPraNet 2002-2005), led by the EUCC. The **QualityCoast criteria have been developed to measure the success of Integrated Coastal Zone Management (ICZM) at local level, in connection to the EU Recommendation for ICZM.**

People are increasingly interested in sustainability issues, also when selecting their holiday destination. Tourism eco-labels have become common features in travel brochures and websites. Whilst the Blue Flag specifically applies to individual beaches and marinas and Travelife and the Green Key to accommodations, QualityCoast is considering efforts for sustainable tourism in the whole territory of the coastal destination: towns, small regions and islands.

With the QualityCoast programme (www.qualitycoast.info), the Coastal & Marine Union - EUCC aims to establish an international network of coastal communities that share similar values on sustainable and socially responsible tourism, at the same time maintaining high standards in the quality of their tourism offer.

With the QualityCoast Award programme, EUCC aims to encourage tourism destinations for:

- a. their attractiveness for visitors interested in natural and cultural heritage, a clean environment, local identity, or business involvement in sustainable tourism;
- b. **their policies re: sustainable tourism and any of the aspects mentioned under point a;**
- c. **a combination of a and b.**

Since the inclusion of all Destinations Criteria of the Global Sustainable Tourism Council (GSTC) in the QualityCoast Award 2013 Application Form, QualityCoast is now open for applications from all continents.

"QualityCoast" has been registered by EUCC as a European Union trademark; the use of the name is restricted under European law.

QualityCoast meets European and global standards

The GSTC Destination Criteria (GSTC-D version 1.0), published 1 November 2013, have already been fully incorporated into the QualityCoast – QualityDestination 2015 Application Form.

In February 2013, the European Commission launched the European Tourism Indicators (ETIS) aiming to measure and enhance the sustainability of destinations across Europe. All ETIS-indicators have also been included into our Award Application Form, mostly for optional use.

QualityCoast certifies tourism sustainability policy

We offer reliable and transparent international Award programmes and a certification option for destinations with serious ambitions for a good sustainable tourism policy. The Awards and certifications are issued for periods of two years.

The programme also offers an assessment of the visible sustainability (performance, or sustainability status) in a broad range of categories and criteria, since tourists are not only interested in policies, strategies, ambitions and plans, but especially on how they experience a destination. The years of experience in this field allow the programme to inform the tourism sector and the public in a transparent way on policies and performance of ca. 1000 destinations, through the national and international ranking lists of the Global Sustainable Tourism Review (<http://www.qualitycoast.info/alldestinations.htm>). Ranking lists are topped by the QualityCoast Policy Award winners, that have been certified on both policy and status. Next are the destinations that received the QualityCoast BasiQ Award – they are mainly selected on the basis of their status and performance in environmental management, natural and cultural heritage, and local business involvement in sustainability.

The importance of QualityCoast for tourism sustainability

Participation of destination management organisations in the Award programme improves their awareness performance and achievements in an international context. The comparison with other awarded destinations provides the community with a good picture of its strengths and weaknesses. The international assessment and recommendations by our international Jury provide the local authority with a guidance to be considered in an agenda for improvement.

Communities join a network of like-minded communities and share their experiences and best practices in order to improve sustainability and social responsibility in tourism. Their performance in these fields is connected to international tourism marketing through certification under the supervision of an independent international Jury issuing the Awards.

Promotional benefits of participation in QualityCoast

EUCC carries out a marketing campaign together with the Awarded destinations to promote them as the most attractive destinations for visitors interested in nature and landscape, environment, and cultural identity and to highlight their performance in tourism quality and sustainability. The marketing campaign includes promotion at holiday fairs, media publicity, wide dissemination of brochures, promotion via our various web sites and social media. Awarded destinations are also recommended by a number of tour operators of TUI-The Netherlands, in their travel brochures.

The community's own international tourism marketing can profit from the status of QualityCoast destination. Experience in several countries learns that this will continue to generate media publicity nationally and internationally. Sustainability based marketing efforts will increase the "green profile" of the destination both externally and internally and this will help mainstreaming sustainability on local policy and decision making.

What is the QualityCoast Award?

The QualityCoast Award is an independent international certification programme for sustainable tourism of coastal and island destinations that:

- ❖ Has a good overall policy performance in sustainable tourism, mainly according to the Global Sustainable Tourism Council Destination Criteria, according to our Standard (<http://qualitycoast.info/wp-content/uploads/2013/07/qualitycoast-standard-2013.pdf>);
- ❖ Offers a sufficient touristic quality to visitors (mainly measured through the BasiQ indicator set);
- ❖ Provides transparent information to residents and visitors (partly through our communication campaigns);
- ❖ Planning for improvement (according to the Recommendations of the International Award Jury).

The Award Standard is publicly available in www.qualitycoast.info.

The Award programme is considering policy and performance criteria representing five different categories:

- ❖ Nature
- ❖ Environment
- ❖ Local Identity & Cultural Heritage
- ❖ Host Community & Safety
- ❖ Tourism & Business.

Each criterion is measured through a combination of quantitative and qualitative indicators, on which the applicant must provide information regarding its entire territory.

What are the QualityCoast criteria?

See the titles of the 2015 Policy Award criteria on the page 8.

Definitions of the criteria and a complete list of indicators can be found in the QualityCoast Application Form 2015-'16.

The criteria and indicators will remain subject to annual revision, based upon European and global standards.

How is the QualityCoast Award attributed?

The QualityCoast Award is attributed on the basis of information to be provided by the applicant(s) through an Application Form. For many of the policy related indicators the applicant is invited to make a self-assessment by giving the destination a rate from 1 to 5 ("1" meaning absence of any relevant policy for the indicator, and "5" meaning full availability of policy concerned); and in the case of a rate of 4 or 5 to clarify the rate or give examples. For the GSTC-D indicators even in the case of self-assessment 1, 2 or 3, a clarification of the main obstacles for improvements is requested (not mandatory). It is useful to provide such clarification for the assessment team, but it is also useful for the annual improvement of the criteria.

The Application Form lists 88 Core indicators, and 127 optional ("Your Choice") indicators.

Core indicators: in principle all Core indicators need to be taken into consideration. However, destinations can ignore up to 25% of the GSTC-D indicators per criterion, if these are less relevant to them, indicating why they are less relevant. However, destinations are advised only to ignore GSTC-D indicators in case of low performance.

Your Choice indicators: applicants can choose on which of the Your Choice indicators they will provide information, with a minimum of one per criterion. This means that applicants will provide information on an additional 20 indicators only.

All information provided through the Application Form (including the self-assessment rates) is evaluated and assessed by the QC Secretariat. The Secretariat involves (or hires the services of) a local expert, as a 3rd party auditor. The assessment reports produced by Secretariat and local expert are then reviewed by a number of members of the International Award Jury. For each application, a Jury is designated composed of at least three members including: an independent local expert (who is aware of the applicant community); a national expert; and an international EUCC-expert. In order to ensure its independence, the Jury will work anonymously until the moment it is concluding its assessment.

The Secretariat and the Jury assign scores to all indicators, ranging from 1 to 5; "1" meaning absence of any quality (or no information provided for an indicator); and "5" indicating excellence for an indicator.

The score per criterion is based on the scores and weight factors of its indicators.

The average scores of all 20 criteria will then be calculated. This will be the final score. Applicants scoring '1' in two or more of the 20 criteria will not be eligible for the QualityCoast or QualityDestination Award, regardless the scores in the other criteria.

First time applicants with an average score no less than 5.7 (score threshold) will be granted an Award. Destinations applying for the 2nd time need score 5.8, for the 3rd time 5.9 and for the 4th time 6.0 (minimum).

The Jury will issue a report with a complete list of criteria scores and with suggestions for further improvement.

Some of the indicators measure the quality of policies; others measure the performance (policy implementation) or the visible sustainability status. This is why the QC team is able to produce indexes for sustainability policy and for sustainability status.

For successful applicants the Jury report as well as the above-mentioned indexes will be published.

No public reference will be made about unsuccessful applications.

QualityCoast Award levels

If the Award score threshold is met, the Jury will also check whether the average scores of the individual categories (Nature, Environment, Identity, Tourism & Business and Host Community & Safety) reach a minimum of 8.0 ("excellence").

The following Award levels will be considered:

- Bronze, in case of excellence in one of the five categories;
- Silver, in case of excellence in two of the five categories;
- Gold, in case of excellence in three [but then no other category should be below 5.0] or four categories;
- Platinum, in case of excellence in all five categories.

Successful applicants become QualityCoast Destinations

Applicants who meet the score threshold are invited to the next tourism fair (ITB Berlin, Vakantiebeurs Utrecht, WTM London etc.) or a National or Local Award Ceremony, where they will receive the Award Certificate, and an Award Flag. They can then participate in the joint marketing programme. Awarded Destinations can order extra flags and banners, which can be displayed throughout the destination's territory during 24 months.

18 Months after their application the Awarded destination will be encouraged to submit a renewed Application. The assessment of the new application will take into consideration the coherence between the improvements indicated in the previous one and the integration of the suggestions and the recommendations made by the Jury.

Renewal of the QualityCoast Award: important note

The QualityCoast Policy Award assessment will take into consideration that earlier scores related to sustainability performance reflect the state of knowledge and experience of previous periods. If no progress is demonstrated in certain indicators, this could result in lower scores. E.g. ambitions and implementation levels in renewable energy use are increasing with time, therefore a clear progress on this item should be shown within a period of four years; another example is the assessment of satisfaction of the destination, which should be carried out in periods no longer than two or three years.

It is also important for applicants to realise that the QualityCoast Team is annually improving the indicator set in order to better cover up-to-date considerations about sustainability and relevant criteria, and to increase harmonisation with the global GSTC-D criteria and European ETIS indicators. This is why the score for particular criteria can change compared to two years ago even when the situation hasn't changed.

GENERAL ASSESSMENT & COMMENTS

General remarks

The QualityCoast Jury confirms that there is sufficient evidence to approved the QualityCoast Award 2015, and congratulates the applicant with the result.

This QualityCoast Award is a recognition for the high level of tourism quality and sustainability, in particular in terms of nature and landscape, environment, local identity and cultural heritage.

QualityCoast Award: validity and promotion

The validity of this QualityCoast Award is two years (24 months). You are entitled to display the QualityCoast flags, banners and flyers during this period, throughout your territory. The value of the QualityCoast Award for you as a sustainable tourism destination will highly increase if you are able to help make the QualityCoast Award better known among your inhabitants and visitors, through the flags, banners and flyers, and in your own publications, and website and social media.

GENERAL JURY RECOMMENDATIONS

In order to maintain and improve this high level, the Jury would like to make the following general recommendations to all QualityCoast Destinations:

QualityCoast Committee

The Jury recommends to establish a local QualityCoast Committee on order to provide a think-tank and discussion platform for sustainable tourism on the implementation of the QualityCoast Jury Recommendations. A local QualityCoast Committee could also help promote synergies between stakeholders and contribute to the prolongation of the QualityCoast Award within two years. Within a next QualityCoast application the Jury would like to see involvement of the Committee and also to see the work of the Committee reported.

Tasks of this Committee could be:

- To help establish a multi-year tourism strategy that is publicly available, is suited to its scale, that considers environmental, economic, social, cultural heritage, quality, health, and safety issues, and was developed with public participation;
- To help develop a system to monitor, publicly report, and respond to environmental, economic, social, and cultural heritage issues;
- To help monitor residents' aspirations, concerns, and satisfaction with tourism, to be regularly recorded and publicly reported.

We suggest that this Committee would represent:

- The local government (highest possible level),
- The local business sector;
- Independent expertise or NGO on nature conservation and management;
- Independent expertise or NGO on cultural heritage and landscape interests;
- Independent expertise or NGO on environmental issues.

Comparability with the result from two years ago (for 2nd or 3rd time applicants)

The scores of this year's assessment is not fully comparable with the score of two years ago, because the QualityCoast programme had to adopt the Global Sustainable Tourism Criteria for Destinations (GSTC-D) as well as indicators of the European Tourism Indicator System (ETIS). This was necessary to maintain the support and recognition by large tour operators and the European Commission.

GENERAL ASSESSMENT & COMMENTS

Conclusion

The QualityCoast Jury confirms that there is sufficient evidence to approve the QualityCoast Award 2015, and congratulates the applicant with the result.

This QualityCoast Award is a recognition for a high level of tourism quality and sustainability, in particular in terms of nature and landscape, environment, local identity and cultural heritage, social and business participation.

QualityCoast Award: validity and promotion

The validity of this QualityCoast Award is two years (24 months). You are entitled to display the QualityCoast flags, banners and flyers during this period, throughout your territory. The value of the QualityCoast Award for you as a sustainable tourism destination will highly increase if you are able to help make the QualityCoast Award better known among your inhabitants and visitors, through the flags, banners and flyers, and in your own publications, and website and social media.

Algemene opmerking

De jury feliciteert Schouwen-Duiveland met deze zeer positieve beoordeling als duurzame gemeente. Ten opzichte van twee jaar geleden heeft Schouwen-Duiveland op enkele criteria positieve veranderingen doorgevoerd. Desalniettemin is er niet op alle aanbevelingen van 2013 actie ondernomen. Er is verdere verbetering nodig om uit te kunnen blinken met een platina beoordeling in internationale context. De QualityCoast Jury hoopt dat Schouwen-Duiveland aandacht zal geven aan de aanbevelingen en verwacht dat maatregelen genomen worden voor de volgende beoordeling welke in 2017 kan plaatsvinden.

SCORE TABLE SCHOUWEN-DUIVELAND

	Overall (max. 10)	Sustainability Policy (max. 10)	Visible Sustainability (max. 10)
NATURE	8.2	7.9	9.0
1. NATURE & CONSERVATION	8.5	7.0	9.0
2. ACCESS, INFORMATION & EDUCATION	8.5	8.0	10.0
3. GREEN POLICIES	7.9	7.9	-
4. OPEN LANDSCAPES	9.3	10.0	8.9
ENVIRONMENT	8.2	8.0	8.6
5. ENVIRONMENTAL MANAGEMENT	8.3	8.2	9.0
6. BLUE FLAGS & BEACHES	9.1	-	9.1
7. WATER MANAGEMENT	8.1	7.8	9.3
8. SUSTAINABLE MOBILITY	8.2	8.0	8.4
9. WASTE & RECYCLING	7.7	7.9	7.0
10. ENERGY & CLIMATE MITIGATION	8.2	7.8	10.0
11. CLIMATE CHANGE ADAPTATION	7.3	7.7	7.0
IDENTITY & CULTURE	8.1	8.2	7.9
12. CULTURAL HERITAGE	8.0	8.0	8.0
13. TERRITORY & TRADITION	7.5	8.0	6.8
14. LOCAL IDENTITY	8.3	-	8.3
TOURISM & BUSINESS	7.7	7.8	7.1
15. DESTINATION MANAGEMENT	7.8	7.9	5.0
16. BUSINESS INVOLVEMENT	7.7	7.6	7.8
17. HOSPITALITY & SATISFACTION	7.5	7.5	7.3
HOST COMMUNITY & SAFETY	8.5	8.2	10.0
18. FREEDOM & JUSTICE	8.6	8.6	-
19. COMMUNITY PARTICIPATION	8.9	7.8	10.0
20. HEALTH & SAFETY	8.8	8.4	10.0
FINAL POINTS & SCORE 2015	8.2	8.0	8.6
Number of categories score 8 or more	4		
QualityCoast Award type	Gold		

QualityCoast Jury Rapport 2015 Schouwen-Duiveland – Aanbevelingen

NATUUR

- Sterke punten:
  - Prachtige natuur in de omgeving en daarbij toegankelijk voor de bezoeker om dit te ervaren: zeer uitgebreid en goed aansluitend wandel- en fietspaden netwerk.
  - 100% van de zee of andere grote wateroppervlakten heeft een formele beschermingsstatus.
  - Regiovisie van 1997 is zeer volledig en tot op heden bijna in haar geheel doorgevoerd en doelstellingen bijna allemaal behaald (ca. 98% al gerealiseerd).
  - De jury waardeert het dat er is gewerkt aan het verschaffen van informatie (o.a. met betrekking tot gedragsregels) in verschillende talen zoals aanbevolen in het vorige juryrapport.
- Thema's voor verbetering:
  - Sommige beleidsnota's zouden een update kunnen gebruiken (uit 2009, 2010, 2011)
  - Op dit moment is er geen QualityCoast comité om te kijken naar problemen, beperkingen en mogelijke vooruitgang.

AANBEVELINGEN VAN DE JURY

- Het updaten van enige beleidsnota's waarbij nieuwe inzichten en technieken kunnen worden gebruikt.
- Het creëren van een QualityCoast comité om op regelmatige basis naar verschillende onderwerpen (uit dit juryrapport) te kijken en hieraan te werken.

MILIEU

- Sterke punten:
  - Zeer veel en uitgebreide faciliteiten voor mindervaliden en gehandicapten.
  - Verschillende manieren van opwekken van groene energie en nieuwe dingen worden ook uitgetoet (bv. Windmolenparken, pv-installaties, wkk's & installaties voor warm-koud opslag)
  - Duurzaam, low impact vervoer (voor toeristen) wordt gestimuleerd d.m.v. bijvoorbeeld het Transferium en de gratis natransport daarbij, maar ook de oplaadpunten voor elektrische fietsen, scooters en auto's.
  - Het aantal "bathing water points" met de status "uitstekend" is omhoog gegaan in vergelijking met de vorige aanvraag.
  - De jury waardeert het dat er nu, in tegenstelling tot bij de vorige beoordeling, op de stranden faciliteiten zijn voor afvalscheiding.
- Thema's voor verbetering:
  - Een algemene lokale strategie m.b.t. klimaatverandering en het bewustzijn ervan ontbreekt. (GSTC- D). Dit was in het vorige juryrapport ook al aangehaald als een punt voor verbetering maar is tot op heden nog niet verbeterd.
  - Het percentage afval dat gescheiden wordt in Schouwen-Duiveland kan zeker nog omhoog. Hetzelfde geldt voor afval dat apart wordt ingezameld voor recycling.
  - Meer aandacht voor (educatie over) het effectief behandelen en hergebruiken van afvalwater bij particuliere bedrijven.

AANBEVELINGEN VAN DE JURY

- De gemeente wordt geadviseerd om toerisme gerelateerde ondernemingen te stimuleren om het energieverbruik te meten, te volgen, te verminderen en openbaar verslag te maken en minder afhankelijk te zijn van fossiele brandstoffen en de uitstoot van broeikasgassen te beperken in alle aspecten van hun werkzaamheden (inclusief de uitstoot door leveranciers). (GSTC-D)
- De jury wil graag meer informatie hebben over het overzicht en het systeem dat aanwezig is voor het in kaart brengen van de risico's m.b.t. de klimaatverandering.
- Meer inspanningen van de gemeente om afvalscheiding te verbeteren, zowel door bewoners als door aan toerisme gerelateerde bedrijven en ook door de gemeente zelf.
- Zoals in het vorige juryrapport ook aangegeven is het belangrijk de impacts van het toerisme op de environment in kaart te brengen en te monitoren.

IDENTITEIT & CULTUUR

- Sterke punten:
  - De gemeente bezit 800 Rijksmonumenten en 300 gemeentelijke monumenten. De jury is tevreden met het beleid van Schouwen-Duiveland met betrekking tot het behoud van het historisch centrum en haar identiteit.
  - De jury vindt dat de gemeente het rapport over het DNA van Schouwen-Duiveland goed heeft benut. O.a. als basis voor het eilandmarketing concept.
  - Er is veel en diverse informatie voor bezoekers over het cultureel erfgoed. Deze informatie is ook in meerdere talen beschikbaar (Nederlands, Engels, Duits en in toenemende mate Frans)
  - Het aanmoedigen van het gebruik van streekproducten.
- Thema's voor verbetering:
  - Alleen het evalueren van de vele monumenten kan nog meer aandacht krijgen.
  - Naast informatie die informatief en ter vermaak dient, mag sommige informatie soms ook gericht zijn op het gedrag van bezoekers.

AANBEVELINGEN VAN DE JURY

- Het ontwikkelen van het systeem om natuurlijke en culturele bezienswaardigheden te evalueren, te conserveren en te behouden, waaronder gebouwd erfgoed en landelijke en stedelijke uitzichten (historische, archeologische, religieuze, spirituele, wilde landschappen) (GSTC-D)
- Richtlijnen voor een correct gedrag van bezoekers publiceren en tonen bij gevoelige culturele bezienswaardigheden. Dergelijke richtlijnen zijn bedoeld om negatieve effecten op gevoelige locaties te minimaliseren en het juiste bezoekersgedrag te versterken. (GSTC- D)
- De Schouwen-Duiveland pas kan nog actiever ingezet worden om de bezoekers op de hoogte te stellen van het cultuur erfgoed van de gemeente. Ook kan de pas een informatieve en educatieve functie krijgen.

TOERISME & BEDRIJFSLEVEN

- Sterke punten :
  - Niet alleen zijn er trainingen met focus op (gedrags-)regels in natuur en cultuur, ook zijn er cursussen met de focus op gastheerschap.
  - Er wordt gewerkt aan seizoensverbreding, een punt dat in de vorige jury-beoordeling genoemd was als een verbeterpunt. Een voorbeeld hiervan is aanleggen van parkeerplaatsen en elektriciteit voor campers, waarmee het kampeerseizoen kan worden verbreed.
  - Er zijn meerdere (lange termijn) plannen, programma's en strategieën waarin toerisme een belangrijke rol speelt.
  - De jury heeft gezien dat de gemeente het bedrijfsleven (veelal kleine – en middelgrote bedrijven) stimuleert. Dit is bijv. het geval bij de aanbesteding van grote (bouw)projecten, in de verkoop van lokale producten en in het opzetten van verenigingen zoals bijvoorbeeld de energie-coöperatie.
- Thema's voor verbetering:
  - Een algemene duurzame toeristische strategie / actieplan met heldere doelstellingen, missie en visie m.b.t. duurzaam toerisme ontbreekt, net als in de afgelopen beoordeling, nog steeds.
  - Er is geen zogenaamd "systeem" om de effecten van toerisme op de bestemming te meten, monitoren en verbeteren.
  - Onderzoek en resultaten over tevredenheid van de bezoekers is beperkt en gedateerd. In het afgelopen juryrapport werd dit ook al als thema voor verbetering aangedragen maar er is sindsdien geen grote slag gemaakt wat betreft onderzoek naar bezoekerstevredenheid.

AANBEVELINGEN VAN DE JURY

- Voorbereiden van een meerjarige strategie voor duurzaam toerisme te ontwikkelen met deelname van publiek belanghebbenden. (GSTC - D)
- Het oprichten van een effectieve organisatie, afdeling, groep of commissie die verantwoordelijk is voor een gecoördineerde aanpak van duurzaam toerisme met betrokkenheid van de particuliere en de publieke sector. (GSTC - D).

Ter voorbereiding of als klankbord van zo'n organisatie beveelt de Jury aan om een QualityCoast commissie in het leven te roepen, bestaande uit vertegenwoordigers van alle belangrijke partijen in Schouwen-Duiveland (gemeentebestuur, bedrijfsleven en verschillende maatschappelijke organisaties).

- De gevolgen voor het milieu door het toerisme te meten, monitoren en verbeteren. Voor dataverzameling hiervan zou de Schouwen-Duiveland Pas kunnen worden gebruikt.
- Regelmatig gericht bezoekersonderzoek. Zo zou er onderzoek gedaan kunnen worden om te zien in hoeverre de bezoekers tevreden zijn met hun algemene ervaringen in de bestemming in zijn geheel, en in hoeverre ze zich bewust zijn van maatregelen voor het verbeteren van de duurzaamheid van de bestemming. Dit zou kunnen worden gedaan met behulp van de Schouwen-Duiveland Pas en/of door het samenwerken met of via toeristische accommodaties.
- In gesprek treden met het lokale bedrijfsleven, en vooral met hotels, campings en andere belanghebbenden in de toeristische sector, om te bekijken welke gemeenschappelijke acties kunnen worden ondernomen m.b.t. de publieke en particuliere sector, eventueel met het grote publiek, in de volgende onderwerpen:
  - Groene energie: bijv. overschakelen op groene energie, of het genereren van elektriciteit door middel van zonnepanelen of -collectoren;
  - Energiezuinige systemen en apparatuur;
  - Waterbesparingssystemen en -apparatuur, een voorbeeld is het ontwikkelen van een beleid in hotels m.b.t. het wassen van handdoeken - en er voor te zorgen dat het uitgevoerd wordt;
  - Verminderen van de hoeveelheid afval; en
  - Afvalscheiding om betere recycling mogelijk te maken.

GEMEENTE EN VEILIGHEID

- Sterke punten:
  - Schouwen-Duiveland is een veilige plaats voor de inwoners en bezoekers.
  - Er is een goed systeem (voor zowel de gemeente als ondernemingen) waarbij snel kan worden gereageerd op onrust in de gemeente.

AANBEVELINGEN VAN DE JURY

- Het volgen en evalueren van de wensen, zorgen en tevredenheid van de bevolking met het toerisme, incl. openbare rapportage. (GSTC-D).